

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1943

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ Α.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",
38 - ΣΤΑΔΙΟΥ - 38
ΑΘΗΝΑΙ

ΠΕΝΤΕ ΣΟΝΕΤΤΑ ΤΟΥ ΠΕΤΡΑΡΧΗ

Τὰ σονέττα αὐτὰ τοῦ Petrarca (1304-1374) εἶναι διαλεγμένα μὲς ἀπ' τὰ πιό φημισμένα τοῦ «Canzoniere», τοῦ «Βιβλίου τῶν Τραγουδιῶν», ὅπου ὑμνεῖται in vita e in morte ἡ Madonna Laura. Γιά τὴν καλύτερη κατανόηση τοῦ πρώτου πρέπει ὁ ἀναγνώστης νάχει ὑπ' ὄψη του τὴν παράδοση, κατὰ τὴν ὁποία, ὅταν ὁ Χριστὸς ἀνέβαινε στὸ Γολγοθᾶ, ἡ Ἁγία Βερονίκη, πού βρέθηκε στὸ δρόμο του, τοῦ ἔδωσε τὸ σουδάριό της γιὰ νὰ σκουπίσει τὸ ματωμένο ἰδρώτα τοῦ προσώπου του, κι' ἀποτυπώθηκε πάνω σ' αὐτὸ θαυμάσια ἡ μορφή του. Ἡ

εἰκόνα αὐτὴ — τὸ «volto santo» ὅπως τὴν ὀνομάζουν — φυλάγεται στὸν Ἅγιο Πέτρο τῆς Ρώμης καὶ ἐπιδεικνύεται ἀπ' τὰ παλιὰ τὰ χρόνια στοὺς προσκυνητὲς πού συρρέουν ἀπ' ὅλο τὸν κόσμο. Τὸ δεύτερο γράφτηκε, ὅπως φαίνεται κι' ἀπ' τὸ ἴδιο τὸ ποίημα, ἐξ ἀφορμῆς ἑνὸς γαντιοῦ πού ὁ Πετράρχης ἀφαίρεσε κρυφὰ ἀπ' τὴν ἀγαπημένη του, καὶ πού τοῦ ἔδωσε τὴν εὐκαιρία νὰ τραγουδήσει τὸ χέρι της. Γιά τ' ἄλλα δὲ χρειάζεται ἐπεξήγηση ἢ βοήθημα. Ἡ μετάφραση ἔγινε ἀπὸ τὴ σχολιασμένη ἔκδοση τοῦ Editore Fabiotti (Milano).

ΚΟΥΛΗΣ ΑΛΕΠΗΣ

FR. PETRARCA

ΣΟΝΕΤΤΟ XII

Πολιδὸς κι' ὠχρὸς ὁ γέροντας κινάει
ἀπ' τὸ γλυκὸ τὸν τόπο ὅπου ἔχει ζήσει,
κι' ἀπὸ τὴ φαμελίτσα πού πονάει
γιατὶ ὁ ἀκριβὸς γονιὸς θὰ τὴν ἀφήσει.

Σέρνοντας ὕστερα ἀπὸ κεῖ τὸ πλάϊ
τὸ σκεβρό, στὴ στερνὴ του ὡς εἶναι ζήση,
βοηθιέται ὅσο καλύτερα μποράει,
μ' ἀπὸ χρόνια καὶ δρόμο ἔχει ἀπαυδήσει.

Καὶ πάει στὴ Ρώμη, ἀπ' τὸν πόθο σπρωγμένος
τὴν ὁμοιότητα Ἐκείνου ν' ἀτενίσει
πού ἐλπίζει πὼς θὰ δεῖ στὸν οὐρανό.

*Ἐτσι κι' ἐγὼ, Κυρά μου, κουρασμένος
πάω ψάχνοντας μὴν ἤθελα ἀντικρύσει
σὲ ἄλλην τ' ὠραῖο σου πρόσωπο, τὸ ἀγνό.

ΣΟΝΕΤΤΟ CXLVII

*Ὡ πού μοῦ σφιγγεις τὴν καρδιά, χέρι ὅλο χάρη,
καὶ τὴ ζωὴ μου σὲ μικρὸ χῶρο ἔχεις κλείσει,
χέρι ὅπου κάθε τέχνη τους Πλάστης καὶ Φύση
γιὰ τὸ δικό τους ἔβαλαν κλέος καὶ καμάρι.

Δάχτυλα ἀβρά, λὲς πενταπλὸ μαργαριτάρι,
μόνο στὸ στήθος μου σκληρά, γιὰ νὰ χαρίσει
πλούτη σὲ μένα ὁ Ἔρωτας, ἔχει εὐδοκήσει
γυμνά γιὰ κάμποσο ἢ ματιὰ μου νὰ σᾶς πάρει.

Γάντι λευκό, κομψούτσικο καὶ ἀγαπημένο,
πού ἔσκεπε γνήσιο φίλιδισι καὶ ρόδα θεῖα,
ποιὸς ἔχει δέρμα ἔτσι γλυκὸ ποτὲ ἰδωμένο;

Νᾶχα κι' ἀπὸ τ' ὠραῖο τὸ πέπλο ἀκρούλα μίαι!
*Ὡ ἀστάθεια, πού τ' ἀνθρώπινα κυβερνᾶς τόσο!
Μὰ ἐτοῦτο ἔχει κλαπεῖ καὶ ὀφείλω νὰ τὸ δώσω.

ΣΟΝΕΤΤΟ XXII

Μόνος και σκεπτικός, με άργο κι' όκνo ποδάρι,
τους πιό έρημους άγρούς άναμετρώντας πάω
και τὰ μάτια παντού, όλο προσοχή, γυρνάω,
για νά τρέξω άν στη γής άνθρώπου φανεί χνάρι.

*Άλλα κατάλυμα άλλου ναύρω, ώστε χαμπάρι
νά μη με παίρνει ό κόσμος, μήτε πού μποράω
γιατί άπ' τó κέφι πού έλειψε από έμέ τó πράο,
φαίνεται άπ' δξω πώς φωτιά έχω μέσα πάρει.

*Έτσι, βουνά και άκρόγιαλα και δασών ίσκιοι,
και ποτάμια θαρρώ ξέρουν καλά ποιό μαύρο
βίο άπ' τὰ μάτια κρύβω έγώ τών άλλωνώνε.

*Ωστόσο, δρόμους δύσκολους κι' έρημους ναύρω,
δέ μπορώ τόσο, ώστε ό *Έρωτας νά μη με βρίσκει
και νά μην τάχει αυτός μ' έμέ κι έγώ μ' αυτόνε.

ΣΟΝΕΤΤΟ CXV

*Όταν ό *Έρωσ (!) στη γής τὰ ώραία του μάτια γέρνει,
και τ' άγνά πνεύματα στενάζοντας μαζώνει,
κι' ύστερα, σε φωνή, με μιās τὰ έλευθερώνει,
καθάρια, άγγελική, πού θεία γαλήνη φέρνει,

Τήν καρδιά μου άρπαγή γλυκιά νιώθω νά παίρνει
κι' έτσι τόν κάθε πόθο μου ή βουλή νά λυώνει,
πού λέω: ή ψυχή μου πιά στερνή φορά άνανιώνει,
άν θάνατος ό Ούρανός τόσο δμορφο μου στέρνει.

Μά ό ήχος πού από γλύκα τις αισθήσεις δένει,
με πόθο εϋδαιμονία νά τής χαρίσει όλίγη,
συγκρατεί τήν ψυχή πού είν' έτοιμη νά φύγει.

*Έτσι ζώ, κι' έτσι κλώθει, κλώθει ειρηνεμένη,
τό νήμα τής ζωής μου, στοϋ ήλιου τήν άχτίνα,
ή άνάμεσά μας του ούρανού τούτη σειρήνα.

ΣΟΝΕΤΤΟ LIX

Πήγαίνετε, στίχοι πικροί, στο σκληρό μνήμα,
πού τó γλυκό μου θησαυρό στη γής κρατάει
και κράξτε αυτήν, από τὰ ούράνια νά άπαντάει,
κι' άς έχει μέσ στη σκοτεινιά τó κορμί τρίμμα.

Πέστε της πώς κουράστηκα στο φριχτό κϋμα
νά πλέω τής ζωής, πού έδώθε κείθε με πετάει.
Μά, σάν κλαδιά, μαζεύοντας, πού ό άνεμος σπάει,
τις χάρες της, τήν άκλουθώ, βήμα στο βήμα.

Ζωντανή 'ναι ή νεκρή, μόνο γι' αυτήν μιλώντας,
προπάντων ζωντανή, και θεά τώρα πού έγίνη,
για νά τή μάθει ό κόσμος και νά τήν πονέσει.

*Ας στέρξει νά μ' άντιληφθει, στο πλάι της όντας
θά περνώ' άς βγει νά με δεχτεί και μιá πού *Εκείνη
είναι στον Ούρανό, κι' έμένα εκεί άς καλέσει.

Μεταφρ. ΚΟΥΛΗΣ ΑΛΕΠΗΣ

(¹) Δηλαδή ή Λάουρα.